

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

AZ OTTHON szépirodalmi havi műmelléklettel.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona, egyes szám ára 10 fillér.
Videki előfizetők a portót külön fizetik.
Előfizetési pénzek a kiadóhivatalhoz címzendők.

Megjelenik minden vasárnap.

Felelős szerkesztő és kiadó: RONAI FRIGYES.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. szám.

Nyitlár sora 40 fillér

Hirdetések nagyság szerint jutányos áron számíthatnak meg.

A háboru városi tanulságai.

Irtó: Hollósy István dr.

Lapunk előző számában tárgyaltuk azt a két sajnálatos körülményt, hogy a hazai városok élelmi piaci nem állanak egymással semmi kapcsolatban és hogy a külföldet sokkal olcsóbb árak mellett, rövidebb szállítási idő alatt s kedvezőbb fuvardíjak segítségével látják el magyar kereskedőink a hazai föld élelmicikkeivel — mint a magyar városok közönségét. Hivatkoztam arra, hogy például Ujvidékről Kolozsvárra gyors áru gyanánt feladott több vagon káposzta 70 óra alatt érkezett meg, holott 48 óra alatt jutottak el ugyanezek az aruk Ujvidékről a berlini vásárcsarnokba, teheráru díjtételek mellett. Azt nem is említettem, hogy mindezekhez a gazdasági önzetlenségünket, inkább tudatlanságunkat jellemző dolgokhoz még hozzáadtuk azt a hibát is, miszerint konzervgyárainkat sorra bukni hagytuk, mivel ezek a világ legdusabb tartalmu sósanyáiból, nem jutottak hozzá az iparsóhoz olyan olcsó árban, mint aminő árakat kértek. A most folyamatban levő világháboru tehát érezhetővé tette annak belátását, hogy a közgazdasági érdekek elsőrangú állami, nemzeti érdekek s végzetes hibát követtek el eddig a közigazgatás és a törvényhozás, mert elméleti dolgokra fecsérelték el munkásságukat, ahelyett, hogy a közfelvilágosítás, főleg pedig a földművelés fejlesztésére, a tisztességtelen kereskedelem szabadsága helyett a tisztességes kereskedelem védelmére gondoltak volna.

Ha a választási vagy kinevezési rendszer megvitatása helyett arra törekedtek volna félévszázad alatt, hogy miként emelhetik a magyar föld jövedelmét s a magyar népet miként védhetik meg a tisztességtelen kereskedelem fosztogatásaitól, pusztításaitól, — akkor egy évszázadon át, a mostani világháboruig nem kellett volna annyi pénz- és véráldozattal megszerezni azt a tanulságot, (amit Széchenynek nem hitt el a nemzet), hogy a földművelés és belkereskedelm fejlesztésénél kezdjük a munkát, nem pedig az iparfejlesztésnél és külkereskedelmnél.

Ez igen drága, de egy olyan nagy tanulság, amely megéri a tulmagas árat is, mert ez a lecke nemzetünk jövőjére nézve kiszámíthatatlan fontosságú. Hiszen, ha az öntözőcsatornák előnyétől eltekintünk és a jelenlegi őstermelésnél maradna is földművelésünk, külkereskedelmi mérlegünk passzivitását még akkor is orvosolhatnók, a rossz hírű magyar kereskedelem erkölcsének reformjával. Ha pedig a földművelést kertészeti alapokra fogjuk fektetni, mint azt sumir őseink cselekedtek, akkor a világ leggazdagabb állama lehetünk újra.

Az a kérdés tehát, hogy a magyar városoknak van-e szerepe ezen a téren? Tehetnek-e valamit abban az irányban, hogy megvalósuljon a közgazdasági kérdéseknek előtérbe állítása?

Szerintünk nagyon is hálás szerepe, sőt kötelessége lenne minden magyar városnak ebben a kérdésben példát adni, előljárni, vezetni.

A jelenlegi világháboru megmutatta, hogy erre képesek lehetnének, ha nem zárnák ki a vezetésből a gyakorlati pályák embereit. Hiszen némely magyar város tanácsa, képviselőtestülete így is olyan kitünő intézkedéseket léptet életbe, hogy megelőzte ezzel Német- és Franciaország városait, amelyek közül csak egy porosz város jött arra a gondolatra, amit több magyar város megcselekedett.

Jászberény város ugyanis úgy oldotta meg a liszt- és kenyérdragaság kérdését, hogy

buzát vásárolt s azt megőröltette a saját malomban és kenyeret süttetett. Más város is követte a jó példát s kibérelt egy-egy malmot. Ellenben a külföldön egyedül Glogau porosz sziléziai város járt el hasonló módon eddig. Glogau azonban nem volt abban a helyzetben, mint Jászberény városa, amely egyszerűen csak felmondta a városi malombérletet és házi kezelésbe vette a malmot újra, hanem bérlet egy malmot és az összevásárolt gabonát most ott őrlötteti és kenyeret is süttet a szegényebb lakosság számára.

Ami meg kell állapítani, hogy Németországban a városok élén, mint polgármesterek, többnyire kereskedők, gyárosok állanak, akik gyakorlott emberek. Ott tehát nem történhetett meg az, ami nálunk, hogy van törvény a hatósági árak megállapítására, de még most sincsenek megállapítva az árak.

Németországban hétről-hetre egyes vidékenként állapítja meg a kormány az árakat. Nálunk már megígérte a kormány, hogy ebben a kérdésben az érdekelt kereskedőket és gazdákat is megfogja hallgatni. De még nincsenek mai napig sem hatósági árak. Hiszen nálunk csupa jogászokból áll a közigazgatás vezetése, kereskedelmi, ipari, gazdasági, közegészségi ügyekben is. Ugyan mit lehet ilyen gépezettől várni? Ugyan lehet-e ilyen szakértekezleten kereskedelmi ügyekben tárgyalni, ahol csakis jogászok határoznak?

Németországban ez másképp van. És ennek köszönhetik a német városok, hogy például Leipzigban a buza 22 márká, — ami megfelel 27 koronának — holott nálunk a buza ára 36 korona. Leipzigban a nullás liszt ára 38 korona, nálunk 60 korona.

A háboru azt a tanulságot is juttatja a városoknak, hogy az élelmicikkek drágulása tisztán attól függ, hogy mennyire tudja ellenőrizni a kereskedelmet a közigazgatás, mennyire képes visszaéléseit korlátozni, lehetetlenné tenni?

Mindenesetre sürgősen szükséges lenne a városoknak intézkedni már most is két irányban. Először, hogy a kormánytól kérelmezzék az élelmicikkek szállítasanak olcsóbbá tételét a belföldi piacokra.

Másodszor figyelmet kellene fordítani arra, hogy kerületenként szervezzék a hatósági árakat minél hamarabb és ha a háboru megszűnt, oda hatni, hogy a piacvizsgálat, piaci arstatisztika és ennek nyilvántartása országosan szerveztessék a belügyi és kereskedelemügyi magyar kormányok által.

Akkor aztán lesz üdvös eredménye a községi élelmészeti üzemeknek. Kell is, hogy legyen, mert ezt kívánják az egész társadalom és állam érdekei.

Addig míg a kitünő szakiró már hónapok óta annyi buzgósággal száll sikra a városok kizsákmányolása ellen, napról-napra drágul az élet s a kormány az aránytalan árkövetelés tekintetében úgy rendelkezett, hogy valósággal guzsba köti a hatóság kezét.

Mégis a hadi szolgáltatás céljaira megállapítja a maximális árakat. Buza 31.—, zab 18-50, tengeri 17-50, buzakenyér 46.—, rozskenyér 35.— métermázsánként; buza-kenyér 41, rozskenyér 37 fillér kilónként; rizs 46, bab 35, köles 44, burgonya 8, cukor 90, hagyma 16, marhahús 180, sertéshús 160, borjúhús 180 fillér kilónként; széna 9 90, szalma 5 korona métermázsánként.

Miért ne lehetne az árakat a közszükség-

letre is így limitálni? Hiszen nemcsak a katona, de a polgár megélhetési viszonyait is biztosítani kell? —

De mit ér a hadi szolgáltatás törvényes árlimitálása, ha a katonai kincstár maga ezen árakon jóval felül köt szerződéseket szállítóival? A polgári életet ez utóbbi szabályozza, mert a polgár nem igényelheti hadi szolgáltatást, bár valamennyien háboruban állunk s nemsokára súlyos megélhetési harcban fogunk állani, ha ez még tovább így tart, — ha a háborus világ hiénáinak kiszípolozásától nem védekezhetünk.

Pedig milyen egyszerű lenne a dolog. Huszonnégy óra alatt egy napon összeírható az egész ország minden falujának, minden városának, minden gyárának, minden raktárának valóságos élelmi készlete. Másik huszonnégy órában minden város, minden járás termelőiből és fogyasztóiból álló limitáló bizottsága működne havonként. Az így megállapított ár egyformán legyen érvényes katonának és polgárnak. Lehetne tomegekben olcsóbb, de semmiesetre sem drágább. Így még az ipari cikkeknek, az ipari munkának az ára istaksálható. Természetesen a megjáró becsületes polgári hasznot is figyelembe véve, a termelés, az elárúsítás, a munka kockázata szerint s hol bővebb a termelés vagy termés, onnét olcsóbb lehetne a szállítás, hogy az időjárás és éghajlati viszonyokból származó eltérések így kiegyenlítsenek, egy egész ország elemzési és megélhetési helyzetének egészséges, zsarolásmentes szabályozására.

Hirek a háboruról.

— Csak hivatalos jelentések. —

Przemysl magyar védelmezője. Az „Est” értesülése szerint Przemysl hősi védecsapatának vezetője Tamássy Arpád altábornagyra volt bízva. Tamássy altábornagy ezelőtt a honvédelmi minisztérium osztályfőnöke volt, ahonnan a közös hadügyminisztériumba került csoportfőnöknek. Nemrégiben onnan vezényeltette ki magát a parterre.

Bombázzuk Varso külső erőit. A Magyar Távirat Iroda a következő táviratot közli: Berlin, október 22. A lapok valamennyien azt jelentik, hogy Varso külső erővonalát seregeink bombázzuk.

Másfél milliárdot szavazott meg a porosz országgyűlés. A porosz országgyűlés esütortokon tartotta ülését. Delbrück dr., az államminisztérium elnöke indítványozta másfél milliárdnyi hitel megszavazását. Az indítványt elfogadták.

Czernovitz visszavetele. A Striaz mindkét partján folyó harcokban már sikerült a folyótól délre eső területen is támadásunkat előbbre vinni. A terület uráló 668. háromszögletű magassági pontnál Striaz Sambortól délkeletre az ellenségnek két, egymás közt levő védelmi állását elfoglaltuk. A jelzett helységtől északnyugatra sikerült hadvonalunknak a starosoli muthoz közelebb jutni. Eddigi jelentések szerint a legutóbbi harcokban 3400 orosz, köztük 25 tisztet ejtettünk foglyul és 15 gépfegyvert zsákmányoltunk. Előcsapatunk Czernovitzba bevonultak.

Az orosz népfelkelőket behívták. Stockholmól táviratozzák, hogy a Tageblatt című napilap Pétervárról jelenti, hogy a cár ukázt irt alá, amely az egész orosz birodalomban az összes népfelkelőket fegyverbe rendeli.

Uj sorozás Szerbiában. A rettenetes veszteségek pótlására Szerbia új sorozást tervez, amelyben sor alá kerülnek az összes férfiakosok ötvenedik betöltött évükig. Uj-Szerbiában a bolgarok és mohamedánok elkeseredése emelkedik. Három kerületben bolgar és mohamedán bandák megsarcolták a szerb hatóságokat. Három helyen összetűzésre került a szerb milícia és a felkelők között, amikor a szerbök súlyos veszteségeket szenvedtek.

A német nagy vezérkar jelentése a harctéri helyzetről. A harcok az Yser esatorna mentén még folynak. 11 angol hadihajó támogatta az ellenséges tüzérséget. Dixmuidtől keletre az ellenséget visszavertük. Ypres irányában is esapatunk eredményesen

francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázsát, amellyel eddig lenyűgözve tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek bojkott alá venni s ez — a francia cognac. Cognac városának nevét nem lehet hamarosan kitorúlni a finomabb papramorgókat kedvelő emberek emlékezetéből, holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borból párolt italt a technika vívmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelső francia gyárakban. Az „Adriatica“ Cognac Médicinal néven forgalomba hozott tiszta borpárlata különösen ajánlható gyógycélokra is. Az „Adriatica“ borpárlata minden jobb esemegeáru és italmérő üzletben kapható. Az „Adriatica“ fiumei gyógykonyakja azonfelül, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak magyar cognacot fognak fogyasztani.

1477/914. sz.

Árverési hirdetés.

Olmód község előjárósága közhírré teszi, hogy a 637 kat. holdat kitevő községi mező- és erdőterületére kiterjedő vadászati jog gyakorlása 1914. évi október 31-én szombaton délután 3 órakor Olmód község bíró házában 1915. évtől kezdődőleg 10 évi időtartamra nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a horvátzsidányi körjegyzői irodában, valamint Olmód község bíró házában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Olmód, 1914. október hó 11.-én.

Hegedüs János,
körjegyző.

Ribarich János,
bíró.

Egy jó karban levő

kozsi-bunda

eladó Király-út 89. számú házban.

Az „Elite“ kávéház és vendéglőben

egy tanonc

felvétetik. — Bővebbet ugyanott.

Alkalmi vétel!

Tábori távcső

8 szoros csak K 65.—

Beszerzési ára 120 korona volt.

Az eladást szívessegből közvetíti Róth Jenő könyvkereskedése.

Ingyen kapja

a mindég legelsőnek megjelenő „Az összes magyar sebesültek, betegek, és elesettek lajstroma“ első számaát 1-től 20-ig (mely a „Hivatalos veszteség-lajstrom“ teljes magyar fordítása) ha további 40 száma (kb. 2 hónapra) házhoz szállítva 6 koronáért előfizet. Egyes szám ára 16 fillér.

Kiadóhivatal:

Budapest VI. ker., Vasvári Pál-utca 8. sz.
Telefon 169-76.

**STOCK-
COGNAC
MEDICINAL**

hivatalos olómzárral ellátott
palackokban mindenütt kapható

CAMIS és STOCK

gőzlüzemű gyárából

BARCOLA.

Fáj a foga?

Műfog kell!

Scharpf Jenő

vizsgázott fogtechnikus mester
segít a bajon.

Szombathely, Erzsébet királyné-utca
7. szám, félemeleten.

Működik délelőtt 8 órától délután 5-ig.

XXXI magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

Ezen pénzsorsjáték remélhető tiszta jövedelme közhasznú és jótekonycélokra fog fordítani.

Ezen sorsjátéknak összesen 14 985 nyereménye van, melyeknek összes értéke 475 000 koronára fog készpénzben.

Főnyeremény 200.000 korona készpénzben.

Továbbá:	
1 főnyeremény — 200.000 kor. készp.	20 nyer. a 200 K. 4. 0. K. készp.
1 — 10.000 —	40 — 150 — 6.000 —
1 — 5.000 —	10 — 100 — 10.000 —
1 — 3.000 —	200 — — — 10.000 —
3 nyer. a 1000 K. 3.000 —	2.000 — — — 10.000 —
1 — 500 — 2.500 —	12.000 — — — 120.000 —
1 — 250 — 1.250 —	1485 nyer. összesen 475.000 K. készp.

Huzas visszavonhatatlanul 1914. évi decemb. hó 9.-én.

Egy sorsjegy ára 4 korona

Sorsjegyek az összeg előzetes beküldése mellett a magyar kir. lottó- és sorsjáték-igazgatóságtól Budapestben (Városliget) portomon-tesen küldetnek, ezenkívül kaphatók valamennyi posta-, adó-, vám- és sóhivatalnál, a összes vasúti állomásokon s a legközelebbi dohányüzletekben és váltóüzletekben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

A magy. kir. Lottó- és sorsjáték-igazgatóság.

Több millió ember

használja saját javára

Kohoges

rekedség, hurut,
elnyálkásodás,
görcsös köhögés
és hőhurut ellen

Kaiser-féle Mell- karamellák

6100 közegyz h bi-
zonyítvány orvo-
soktól és maganosoktól
a legjobban igazolják biz-
tos hatásukat és közked-
veltségüket.

Ísemmiféle hasonló
készítmény nem tud
ily sikert felmutatni.

Csomagja 20 fillérért,
szelence 60 f.-ért kapható

SCHAAR JÓZSEF

LENDVAY LAJOS és

KÜTTEL. DEZSŐ gyógyszerészeknél Kőszegen és az
összes gyógyszerárakban.

Vendéglő megnyitás!

Tisztelettel tudomására hozom úgy a helybeli mint a vidéki n. é. közönségnek, miszerint az „Elite“ kávéházam régi helyiségében

vendéglőt, sörcsarnokot

nyitottam.

Fő célomnak tekintem, hogy a nagyérdemű közönségnek elsőrendű ételt és tisztán kezelt italokat szolgáltatassak ki.

Boraimnak minősége és olcsó árusítása által nagyobb utcai forgalomra törekszek.

Kőbányai elsőrendű sörnek forgalomba hozását azért tartottam szükségesnek, mert ezzel egy hiányt pótolok a közönség óhajára.

Helyiségemet rendelkezésére bocsájtom a t. közönségnek: bankettek, lakodalmak, összejövetel és multságok megtartására is.

De különösen kiemelni kívánom, hogy eredeti kőbányai Dreher-féle Király-sört mérek ki, amelyből állandóan friss csapolás van.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyok teljes tisztelettel

Vincze Mihály helyett Vincze Mihályné,
a Dreher-féle sörök kizárólagos lerakata és elárúsítója.